

Az események titkos története

A mű teljes címe: Az események titkos története (Históriás ének [az emlékezet előtti időkből]).

A 2014. október 22-én a Hagyományok Házában tartott emlékműsor beharangozójából idézünk:

A mű 1983-ban született, improvizatív stílusban és a szerző, Szabados György *saját szövege* alapján, mely a reneszánsz históriás énekek XX. századi inkarnációjaként mondja el az 1956-os forradalom és szabadságharc eltiprásának történetét. Az erős költői szöveg olyan drámaian és erőteljesen fogalmazza meg szerzője gondolatait és érzelmeit a forradalommal és elnyomással kapcsolatban, valamint oly nyíltsággal beszél 1956 eseményeiről, hogy születésének korában az eredeti (Kobzos Kiss Tamás által énekelt) verset nem lehetett felfedni, publikálni és színpadon előadni.

„*Kevesen látják meg ma is, hogy ez a nyomorult korszak milyen 'hözzá méltó' művészi stílusokat szült. Hiszen '56-ról tilos volt még beszélni is. Magam már évtizedek óta foglalkoztam a zongorahang preparálásával, hiszen akkor az egész magyar társadalom 'preparált' volt. Kézenfekvő volt, hogy a darab szövege - műfaját tekintve históriás ének - is preparált legyen. A szöveg magánhangzóinak rendjét átkomponáltam, így új, úgynevezett metanyelv született, amely titkon elmesélte a valóságot és a forradalom dicsőségét*” - beszélt a darabról később a szerző.

Az események titkos története egyébként csak néhányszor került közönség elé: 1984-ben, 1986-ban (zárt körben) és 1996-ban.

Az ezt követő nagyon ritka előadások egyike volt a debreceni Csokonai Színházban 2006-ban megtartott koncert Szabados György, Kobzos Kiss Tamás, Grensó István és Vaskó Zsolt előadásában, melyet a színház videostúdiója, a Csokonai Vizuális Műhely többkamerás felvétellel rögzített (rendező: Mispál Attila) (2006. szeptember 20.).

Ez a felvétel képezte az alapját a Duna Televízió filmjének Szabados Györgyről és **Az események titkos történetéről**. (2006, készítette: Molnár Csaba és Medgyesi Gabriella). Az előadás különlegességét jelentette az is, hogy a szerző ez alkalommal a librettó utolsó két versszakát visszafordította a metanyelvről „magyarrá”, s az így hangzott el a színpadon.

Most, 2014-ben a koncertfilmre magyar felirat készült, felfedve Szabados György eredeti, megrázó szépségű szövegét.

Az emlékezet – sajnos – rendkívül szubjektív és kevésbé megbízható. Szerintem a mű 1984-ben készült el. Próbáljuk számbavenni a mű ismert elhangzásait ill. felvételeit.

- 1984. Nem ismerek elhangzást vagy felvételt, pedig fenti szöveg említ ilyet. **Tehát keressük!**
- 1985. tavasz Budapesti Tavaszi Fesztivál, Vigadó Kisterem. **Keressük a pontos dátumot!**
Forrás 1: Film Színház Muzsika 1985. 06. 01. J. Király István cikke: A mese él (beszélgetés Szabados Györggyel).
Forrás 2: Kobzos Kiss Tamás visszaemlékezése a 2014. 10. 22-i, Hagyományok Házabeli klub-beszélgetés során.
- 1985.05.14. Kassák Klub, Budapest (Rudolf Kraus gyűjtése, 42:07), gyenge minőségű.
Szűkkörűnek, nyilvános próba-szerűnek tűnik.
- 1985.05.17. Sárosvári Vár Díszterme, Sárosvár (Bognár Ferenc amatőr hangfelvétele, 38:20) gyenge minőségű.
Máj. 17-19. között voltak a Históriás Napok. Nem tudni pontosan, hogy melyik napon volt.
- 1986. A fenti szöveg említ egy zártkörű elhangzást. **Keressük!**
- 1991.10.17. Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem aulája. (Turi Gábor a Hajdú-bihari Naplóban megjelent „Az események titkos története (1956 zenei emléke)” című cikke alapján.
Nem tudok hangfelvételtől. **Megkerült!!!** Köszönhetően Fenyős Zoltán gyűjtőnek, aki Szabó Lajos felvételét (teljes koncert) digitalizálta.
- 1996.10.23. Fonó Budai Zeneház, Budapest (Ami kijött a dupla CD-n, Fonó Records, FA-068-2)
- 2006.09.20. Csokonai Színház, Debrecen (Erről készült Mispál Attiláék filmje). Zeneileg nagyon jó előadásnak tartom (38:59).
- 2007.09.06. GyőrFree Műhely Fesztivál, MU Színház, Budapest (lásd a CD-t, 35:49)